

SPOLOK PRIATEĽOV TURZOVKY INFORMUJE

ROČNÍK XIX.

č.2 (215)

Pripravil: IVAN GAJDIČIAR st.

Česko - slovenské légie je označenie, ktoré sa používa pre jednotky zahraničného vojskeho odboja počas prvej svetovej vojny. Pred 100 rokmi, v roku 1917 už Veľká vojna spela k svojmu koncu a na obzore dejín sa črtalo nové usporiadanie sveta. A ako u všetkého, ani pri týchto svetodejinných udalostiach nechýbali Turzovčania. Pravda, nie každý z vlastnej vôle či presvedčenia. Mnohých schválil vír vojnových udalostí a ako vojakov Rakúskeho - uhorskej armády ich rozmetalo po ruských, balkánskych a talianskych frontoch. Dáľko od domova bojovali o holý život, prežili v ťažkých podmienkach zákopovej vojny, trpeli hladom, chorobami, znášali neznesiteľné horúčavy a mrzli na ruských pláňach. Mnohí padli do zajatia a osud sa s nimi pohral tak, že sa nedobrovolne stali svetobežníkmi. Zákopy vystriedali vagony pre uhlie či dobytky a krížovali s nimi cez kontinenty. Aj v takýchto podmienkach žili ideály národnej slobody, ktoré sa mnohí nedočkali...

Tento článok nemá ambíciu poučať, ani hodnotiť históriu, okolnosti, vznik a činnosť légii, ani ich prínos k vytvoreniu prvého samostatného štátu Čechov a Slovákov, pretože na túto tému existuje množstvo dostupnej odbornej literatúry. Chceme iba doplniť kapitolu TURZOVČANIA NA BOJISKÁCH SVETOVÝCH VOJEN, uverejnenú v nami vydaných monografiách TURZOVKA krížom - krážom (2010). Táto problematika je v monografii venovaná iba jedna veta na str. 88 : „Niekoľko Turzovčanov bojovalo aj v jednotkách čsl. légii v Taliansku, Francúzsku a Rusku“. V databáze Vojenského ústredného archívu v Prahe - vojenského historického archívu sme našli niektoré údaje o Turzovčanoch a chceme sa o ne s našimi čitateľmi podeliť. Uverejnením tohto zoznamu vzdávame úctu všetkým, ktorí boli a možno aj sú neprávom zabudnutí a s vďakou pripomenutí ich zásluhu o samostatný štát.

TURZOVSKÍ LEGIONÁRI

ilustračné foto

JURAJ STOPKA (* 19.5.1894 † 12.2.1962) z Turzovky - Kornice - oženil sa v auguste 1914, po mobilizácii 1914 povinne naručoval do Rak. uh. armády k 5. pluku „pionierov“ a bol v zajatí v Albánsku a v Srbsku. Do 25.9.1919 bol príslušníkom 24., neskôr 22. streleckého pluku čs. légii vo Francúzsku, následne bol demobilizovaný. S manželkou a rodinou sa vrátil po dlhých šiestich rokoch, keď sa konečne vrátil domov.

Čs. légie v Rusku narodený zajatý vstúpil do légii

Table listing soldiers from the Czech Legion in Russia, including names like ADAMČÍK Ignác, ADAMČÍK Štefan, BADŽOŇ František, BAJÁK Jozef, CABALÁK Juraj, CISAŘIK Michal, CURAJ Štefan, DOROCIÁK Adam, DORUŠÁK Matej, DORUŠÁK Peter, ĐURKÁČ František, GONDEK Vincent, GREGUŠ Jozef, HRTÚŠ Jakub, HOFFMANN Armin, CHOVAŇEC Juraj, CHOVAŇEC Pavol, CHUDEJ Jozef, CHUDÝ Jozef, JENDRIŠEK Ondrej, JEŽÍK Štefan, KAPUŠŇAK Matej, KAVALEK Štefan, KYJANICKÁ Peter, KOBOLKA Nikolaj, KOCUR Vincent, KOŠÍ Jozef, MAREC Alojz, MAREC Jozef, PALÚCH Jakub, PLAČKO Ján, PUDIK Jozef, RAJMAN Albert, ROZENAČEK Jozef, RUDINSKÝ Karol, SLOČIK Ján, SMIEŠKO Ján, STANÍK František, STANÍK Juraj, STOPKA Pavol, SUCHAR Štefan, SVITEK Pavol, ŠAMAJ František, ŠAMAJ Gregor, ŠAMAJ Matej, ŠKORŇÍK Ján, ŠKORŇÍK Matej, TKAČÍK Pavol, TUDÍK Jozef, ZELENKA Melichar, ZIGMUND Ján, ZOLTÁN Marcel.

Čs. légie vo Francúzsku narodený zajatý vstúpil do légii

Table listing soldiers from the Czech Legion in France, including names like BALÁZ Blažej, BIJEČÍK Pavol, GAJDOŠ Ján, GEMBIČKÝ František, HNITKA Adam, HROŠ Pavol, HVIŽDÁK Ondrej, KAPUŠŇAK Juraj, KAPUŠŇAK Ignác, KOLEŠÁR Ondrej, KOPECKÝ Ján, KOŠARIČAN Matúš, LITVIK František, LITVIK Juraj, MLKVIK Jakub, OSTRUŽÁR Valentín, PALÚCH Štefan, PAPIK Pavol, POLKA Emerich, POLKA Jozef, STOPKA Juraj, STOPKA Matúš, ŠKANDORA Jakub, ŠKULAVÍK Matúš, TUHOVČÁK Matúš.

ilustračné foto

Čs. légie v Taliansku narodený zajatý vstúpil do légii

Table listing soldiers from the Czech Legion in Italy, including names like BREZINA Peter, ČERVENEC Matej, ČUBOŇ Štefan, HORČIČÁK Ondrej, NEKORANEC Adam, SALAJ František, STRAKA Pavol, STUHLÍK Štefan, ŠAMAJ Ondrej.

*) popravený *) v tejto súvislosti pripomíname aj činnosť Miestnej jednoty čsl. obce legionárskej v Turzovke. Mala svoju ústrediu v Prahe, stanovy turzovskej jednotky boli schválené 8.8.1922. Vo výkaze spolok z marca 1931 je uvedený rok jej vzniku 1921. V marci 1931 bol predsedom Ján Hroš, hostinský; jednatelom Jozef Tuďák, trafikant. Záznam o zániku jednotky sa nezachoval, v pamäti občanov však zostala ich realizovaná snaha o prestavbu Milénového pamätníka v Turzovke na teraší Pomník Milana Rastislava Štefánika. Viaceri z Vás sa dnes po prvýkrát dozvedeli konkrétne údaje o svojom dedovi, či pradedovi a zaiste sme oživilí príbeh, či udalosť spomínanú vo Vašich rodinách. Možno niektorí z Vás ešte opatrujú ako rodinný predmet niečo po svojom pradedovi - legionárovi. Budeme Vám vďační, ak nás na to upozorníte, resp. prednet darujete pre ďalší výskum či expozíciu Mestského múzea Karola Točička v Turzovke. Súčasťou výstroja a výzbroje legionára, či uniformy, označení, odznakov, vyznamenaní, legitimácie, ale aj dobovej fotografie či korespondencie... Privítame tiež spomienky a príbehy, ktoré radi priradíme k dňu uverejnenému zoznamu.

OZNÁMENIE

INFORMAČNÝ BULLETIN Spolku priateľov Turzovky JANUÁR 2017 6.35

www.spolkpriateľovturzovky.sk

Vo štvrtok 26. januára 2017 vyšlo v plnofarebnej úprave v náklade 200 ks na 8 stranách už 35. číslo INFORMAČNÉHO BULLETINU SPT. Vychádza od roku 1999 2x ročne pre členov, sponzorov a partnerov Spolku. Je nepredajný, záujemcovia ho môžu získať bezplatne v Mestskej knižnici a v Medzinárodnom informačnom centre (obc inštitúcie sídli v Dome kultúry RJ). Bulletin už bol doručený poštou každému členovi Spolku spolu s poštovým poukazom na zaplatenie dobrovoľného členského príspevku na rok 2017, splätého do konca mája. Na titulnej strane je séria fotografií z akcií a podujatí Spolku v minulom roku, na jeho zadnej strane sú informácie o platení členských príspevkov a oznam Mestského múzea Karola Točička v Turzovke. Je tu aj správa, že Spolok sa aj v tomto roku uchádza o 2% podiel zo zaplatených daní svojich členov, sponzorov, partnerov a sympatičtov a údaje, ktoré je potrebné uviesť v príslušnom VYHLÁSENÍ daňového priznania...

ARDSYSTÉM

Od januára 2017 má Spolok nového partnera, stala sa s ním spoločnosť ARDSYSTÉM, s r. o. ŽILINA

BLAHOŽELÁME

Vo februári oslávia okrúhle a polokrúhle životné jubileá členovia Spolku

Ing. ZLATA ŠURANSKÁ, Turzovka

Mgr. PAVOL KUŽMA, Vysoká nad Kysoucou

Jubilantom želáme všetko najlepšie, najmä pevné zdravie a do ďalších rokov veľa úspechov a rodinnej pohody. Aj touto cestou im ďakujeme za všetko, čo v prospech Spolku doteraz vykonali.

PRIPOMÍNAME SI

V stredu 8. februára uplynulo 110 rokov od času, čo sa v Turzovke narodil partizánsky veliteľ!

JÁN DOROCIÁK - PODLIPAN

Dočítate sa o ňom v monografii TURZOVKA 1598 - 1998 na str. 442. Pretože bol aj zručným remeselníkom - kolárom, venujeme sa mu aj v kapitole Osoby a osobnosti v monografii PÁNI MAJSTRI - remeslá, obchod a živnosti v Turzovke, na str. 273.

Aktuálne informácie o činnosti nášho Spolku nájdete na webových stránkach www.spolkpriateľovturzovky.sk Korespondenciu zasielajte na e-mail: gajdicar@tmn.sk